

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: D.717/11/2024.

A tanács tagjai: Dr. Fáry Zoltán közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Simon Szabolcs közbeszerzési biztos, Dr. Petró Szilvia közbeszerzési biztos

A kérelmező/ajánlatkérő: Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Budapest, Szentkirályi u. 28.
A kérelmező/ajánlatkérő képviselője: Dr. Süvöltős András ügyvéd (Dr. Süvöltős András
Ügyvédi Iroda)
Budapest, Zólyomi út 19.
KRID: 18750542

A kérelmezett: TTR Invest Beruházási Kft.
Újlengyel, Petőfi S. u. 48.
A kérelmezett képviselője: Dr. Pénzes Katalin ügyvéd
Budapest, Reviczky u. 59. VI.100.
KRID: 59803623

A beszerzés tárgya, értéke: PPKE - ITK-IT 4 rész -RRF-2.1.2-21-2022-00014
- 4. rész, nettó 3.363.943.- Ft.
Az eljárás EKR azonosítószáma: EKR001950342023

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy a kérelmezett megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 53. § (8) bekezdésére, a Kbt. 81. § (11) bekezdésére és a Kbt. 131. § (5) bekezdésére tekintettel a Kbt. 131. § (9) bekezdését.

A Döntőbizottság a kérelmezettel szemben 100.000.-Ft, azaz százezer forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja a kérelmezettet, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszedési számlájára átutalással teljesítse.

A Döntőbizottság kötelezi a kérelmezettet, hogy a határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül fizessen meg az ajánlatkérő, egyben kérelmező részére 300.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díjat, valamint 250.000.-Ft ügyvédi költséget.

A jogorvoslati eljárás során felmerült további költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya. A jogi képviselővel eljáró fél, illetve a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet kizárólag elektronikus úton nyújthatja be a keresetet.

INDOKOLÁS

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. A kérelmező, egyben ajánlatkérő, a továbbiakban együtt: kérelmező a Kbt. Második része szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított az Európai Unió Hivatalos Lapjában (TED) 756640-2023. iktatószámom a 2023. december 11. napján feladott hirdetménnyel. A közbeszerzés támogatásból finanszírozott „PPKE-ITK-IT 4 rész-RRF-2.1.2-21-2022-00014”. Az ajánlattételi határidő 2024. január 16-án letelt, ekkor ajánlatot nyújtott be a kérelmezett is a 4. részre. A felhívás szerint az ajánlati kötöttség időtartama hatvan nap volt, amelynek meghosszabbításáról az ajánlatkérő határidőben (2024. március 12-én 2024. május 17-éig, 2024. május 16-án 2024. július 15-éig, 2024. július 10-én 2024. szeptember 13-áig, majd 2024. szeptember 11-én 2024. október 13-áig) tájékoztatást adott. A tájékoztatásokban szerepelt az alábbi előírás is: „Felhívjuk ajánlattevők figyelmét, hogy amennyiben az ajánlattevő az Ajánlatkérő által megadott határidőben nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy ajánlatát az Ajánlatkérő által fentebb megjelölt időpontig fenntartja [...]” Az ajánlatkérő az összegezést 2024. szeptember 26. napján küldte el az ajánlattevők részére, az eljárás 4. részében a kérelmezett került nyertesként megjelölésre. Az összegezés VI.1.1) pontja szerint a szerződéskötési moratórium 2024. október 7. napján lejárt. A kérelmező 2024. október 16-án e-mailben elküldte a kérelmezett részére a szerződéstervezetet, majd 2024. október 29. napján e-mailben érdeklődött a kérelmezettnél a szerződés átnézésével, kiegészítésével kapcsolatban. A kérelmezett végül 2024. október 30. napján elektronikus levélben az alábbi tájékoztatást küldte az ajánlatkérő részére: „Sajnálattal tájékoztatom Önt/Önöket, hogy a kedvezőtlen árfolyamhelyzetre (jelenleg 407,7 HUF/EUR) tekintettel részünkről gazdaságilag ésszerűtlenné vált a szerződés teljesítése. Tekintettel arra, hogy a szerződés – esetleges – módosítására csak a szerződéskötést követően bekövetkezett helyzet szolgáltathat alapot, a jelenleg már ismert, bekövetkezett árfolyamváltozást semmiképpen nem tudnánk érvényesíteni, ezért a szerződést nem tudjuk/kívánjuk aláírni. Kérem a tájékoztatás szíves tudomásulvételét!”

A jogorvoslati kérelem

2. A kérelmező 2024. november 10-én előterjesztett jogorvoslati kérelmében előadta, hogy a kérelmezett miatt abba a helyzetbe került, hogy az eredményes közbeszerzési eljárását szerződéskötéssel legfeljebb a második helyezett ajánlattevővel tudná lezárni, akinek ajánlata magasabb ellenszolgáltatást tartalmaz, amely az eljárásban rendelkezésre álló anyagi fedezet összegén felül van, így az eljárással felmerült költségek tekintetében anyagi kára keletkezett. Kifejtette, hogy a jogorvoslati kérelmét amiatt nyújtotta be, mert polgári jogi igénye érvényesítésének előfeltétele, hogy a Döntőbizottság a jogsértést megállapítsa.

3. A kérelmező két okból kérte a kérelmezettel szemben jogsértés megállapítását. Egyrészt a Kbt. 53. § (8) bekezdésére és a Kbt. 131. § (5) bekezdésére tekintettel a Kbt. 81. § (11)

bekezdésének a kérelmezett általi megsértését feltételezte. Hivatkozott a Kbt. 131. §-ának jogalkotói indokolására, illetve utalt a Kbt. 131. § (1) bekezdés kóenciájára, miszerint egy eredményes közbeszerzési eljárás esetén a feleket szerződésalkötési kötelezettség terheli. Hangsúlyozta, hogy a Kbt. 131. § (6) bekezdése szerint eredményes közbeszerzési eljárás esetén az ajánlatkérőt a nyertes ajánlattevő felé szerződésalkötési kötelezettség terheli. Előadta, hogy a kérelmezett az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés megküldését követően olyan, az ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülményre, amely miatt a szerződés megkötésére vagy teljesítésére nem lenne képes, vagy ilyen körülmény miatt a szerződéstől való elállásnak vagy felmondásnak lenne helye nem hivatkozott, a Kbt. 131. § (9) bekezdésében foglalt konjunktív feltételek fennállását nem igazolta, így a közbeszerzéstől való visszalépése egyidejűleg a szerződésalkötési kötelezettségének jogsértő elmulasztása a Kbt. 131. § (9) bekezdésében előírt jogszabályi rendelkezések megsértését is jelenti. Álláspontja szerint a szerződésalkötéstől történő visszalépés, mivel arra az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés megküldését követően került sor, a kérelmezett jóhiszeműségét és a tisztességes eljárás követelményeinek megfelelő eljárását, ezáltal a Kbt. 2. § (3) bekezdése szerinti alapelveinek érvényesülését is megkérdőjelezi. A kérelmező hivatkozott a Döntőbizottság D.293/13/2022. számú határozatára, amelynek megállapításai álláspontja szerint a jelen ügyre is irányadók.

4. A kérelmező a Kbt. 131. § (9) bekezdésének kérelmezett általi megsértését is feltételezte. Kérelmében előadta, hogy a Kbt. 131. § (9) bekezdése alapján a nyertes ajánlattevő az ajánlati kötöttség időtartama alatt akkor mentesül szerződésalkötési kötelezettsége alól (szabadul ajánlati kötöttségétől), ha az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés megküldését követően beállott, ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény miatt a szerződés megkötésére vagy teljesítésére nem lenne képes, vagy ilyen körülmény miatt a szerződéstől való elállásnak vagy felmondásnak lenne helye. A közbeszerzési dokumentumokban kifejezetten előírta, hogy az árat úgy kell megadni, hogy azok tartalmazzanak minden járulékos költséget, a közbeszerzési dokumentációban jelzett, jogszabályon alapuló költségek kivételével, függetlenül azok formájától és forrásától. Az ajánlati árnak tartalmaznia kellett mindazokat a költségeket, amelyek az ajánlat tárgyának eredményfelelős megvalósításához, a rögzített feltételek betartásához szükségesek. A Kbt. 131. § (9) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a nyertes ajánlattevő ajánlati kötöttsége szintén magában foglalja a szerződés megkötésére vonatkozó kötelezettséget is. A szerződésalkötési kötelezettség mindkét fél várakozását védelemben részesíti arra vonatkozóan, hogy a közbeszerzési eljárásban történő részvétel olyan komoly szerződésalkötési szándékot jelent, amely kellő indok nélkül nem vonható vissza. Az ajánlatkérői oldalon pedig egyúttal a közbeszerzési alapelvek érvényesülését is garantálja, hiszen a közbeszerzés célját kérdőjelezné meg és az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód, a verseny tisztaságának elveit súlyosan sértené, amennyiben az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevő ismeretében választása szerint úgy dönthetne, hogy a szerződést inkább mégsem köti meg. Az ajánlatkérőnek és a nyertes ajánlattevőnek ezért – főszabályként – a közbeszerzési dokumentumokban rögzített feltételekkel, az ajánlatban foglaltak szerint és az ajánlati kötöttség időtartama alatt kell megkötnie a közbeszerzési szerződést. E szigorú rendelkezés alól csak szűk körű kivétel engedett, vagyis csak a törvény szerinti meghatározott esetekben van jogszerű lehetőség arra, hogy az eredményes közbeszerzési eljárás ellenére a felek mentesüljenek a szerződésalkötési kötelezettség alól.

5. A kérelmező kifejtette, hogy a kérelmezett az ajánlati kötöttség, így a rendelkezésre álló szerződésalkötési időtartam alatt nem nyilatkozott. Az utólagos nyilatkozatában foglaltakat viszont előre nem látható olyan körülménynek nem lehet tekinteni, hiszen ahhoz szükséges lenne, hogy annak bekövetkezésére nem számíthatott, azt objektíve, vagy a kellő gondosság

tanúsítása ellenére előre sem látta, láthatta előre. Az esetleges árfolyamkockázat a rendes gazdálkodás körébe eső ténykörülmeny, amelyre egy versengő piacon aktív gazdasági szereplőnek megfelelő fedezeti cselekményekkel kell rendelkeznie. Kiemelte, hogy a szerződéskötési kötelezettség alóli mentesülés feltételét képező körülményeket annak kell bizonyítania, aki arra hivatkozik és az adott félnek a mentesülés törvényi feltételei mindegyikének fennállását tudnia kell igazolni. A kérelmezett határidőben nem nyilatkozott, utólagos tájékoztatása sem felel meg a törvényi követelményeknek. Mivel a Kbt. 131. § (9) bekezdésében meghatározott szerződéskötési kötelezettség alóli mentesüléshez szükséges feltételek konjunktívak, valamennyi feltételnek egyidejűleg kell teljesülnie ahhoz, hogy az azokra hivatkozó fél jogszerűen mentesülhessen a szerződéskötési kötelezettsége alól.

6. A kérelmező előadta, hogy az ajánlattevők célja és szándéka (jó esetben) a közbeszerzési eljárásban való részvétellel az, hogy az ajánlatukban tett megajánlásaikkal a közbeszerzési szerződést elnyerjék. Erre akkor lesznek képesek, ha az ajánlatkérő által meghatározott szempontok alapján a legkedvezőbb érvényes ajánlatot nyújtják be, vagyis az értékelési szempontokra a legkedvezőbb megajánlásokat teszik. Erre tekintettel kell az ajánlati árakat kialakítani, és az alkalmassági követelményeknek való megfelelésségüket igazolni. Azonban csak akkor jár el az ajánlattevő felelősen és kellő gondossággal, ha az ajánlatában tett vállalása alapján nyertessége esetén a közbeszerzési szerződés megkötésére és teljesítésére is képessé válik. Kérelmező álláspontja szerint az ajánlattevőnek az ajánlattétellel járó üzleti kockázatok körében kell kezelnie azt a kérdést, hogy az egyes árfolyamok hogyan változhatnak, és azok alapján kell meggyőződnie, hogy valóban kész és képes a szerződés teljesítésében való részvételre.

7. Kérte a jogsértés megállapítását és bírság kiszabását a kérelmezettel szemben, illetve kötelezését a felmerült 250.000.-Ft ügyvédi költség és a 300.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díj viselésére.

A kérelmezett nyilatkozatai

8. A kérelmezett jogi képviselője a 2024. november 22-én benyújtott kérelmében előadta, hogy beavatkozóként kíván eljárni jelen jogorvoslati eljárásban, ezt meghaladóan azonban nyilatkozatot nem tett.

A Döntőbizottság eljárása, döntése és annak indokai

9. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a kezdeményező 2023. december 10. napján kezdte meg tárgyi közbeszerzési eljárását, így a jelen jogorvoslati eljárásra is a Kbt. ezen a napon hatályos anyagi jogi rendelkezései az irányadók, míg a jogorvoslati eljárás lefolytatására a kérelem benyújtása idején, azaz a 2024. november 10. napján hatályos Kbt. eljárásjogi rendelkezéseit kell alkalmazni.

10. A Döntőbizottságnak a jogorvoslati kérelem alapján abban a kérdésben kellett döntést hoznia, hogy a kérelmezett megsértette-e a Kbt. 53. § (8) bekezdésére és a Kbt. 131. § (5) bekezdésére tekintettel a Kbt. 81. § (11), valamint a Kbt. 131. § (9) bekezdését a közbeszerzési eljárás 4. része kapcsán.

11. A Döntőbizottság az alábbi jogszabályokra alapozta döntését.

A Kbt. 2. § (3) bekezdése szerint az ajánlatkérő és a gazdasági szereplők a közbeszerzési eljárásban a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően kötelesek eljárni. A joggal való visszaélés tilos.

A Kbt. 53. § (8) bekezdése szerint a részvételre jelentkező a részvételi határidő lejártáig visszavonhatja részvételi jelentkezését. Az ajánlattevő ajánlatát az ajánlati kötöttség beálltaig vonhatja vissza.

A Kbt. 81. § (11) bekezdése szerint a nyílt eljárásban nem lehet tárgyalni. A nyílt eljárásban az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától kötve van. Az ajánlati kötöttség időtartamát az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban nem határozhatja meg annak kezdetétől számított harminc – építési beruházás esetén, valamint ha a közbeszerzési eljárást külön jogszabályban előírt folyamatba épített ellenőrzés mellett folytatják le hatvan – napnál hosszabb időtartamban.

A Kbt. 131. § (1) bekezdése szerint eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel – közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel – kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közzétett végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően.

A Kbt. 131. § (3) és (5) bekezdései szerint:

(3) Ha az ajánlatkérő lehetővé tette a közbeszerzés egy részére történő ajánlattételt, az egyes részek tekintetében nyertesekkel kell szerződést kötni.

(5) A nyertes ajánlattevő és - a (4) bekezdés szerinti esetben - a második legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevő ajánlati kötöttsége az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezésnek az ajánlattevők részére történt megküldése napjától számított harminc - építési beruházás esetén hatvan - nappal meghosszabbodik.

A Kbt. 131. § (9) bekezdése szerint az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevővel szemben csak abban az esetben mentesül a szerződés megkötésének kötelezettsége alól, valamint a nyertes ajánlattevő az (5) bekezdésben meghatározott időtartam alatt akkor mentesül szerződéskötési kötelezettsége alól (szabadul ajánlati kötöttségétől), ha az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés megküldését követően beállott, ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény miatt a szerződés megkötésére vagy teljesítésére nem lenne képes, vagy ilyen körülmény miatt a szerződéstől való elállásnak vagy felmondásnak lenne helye.

12. A Kbt. 131. § (1) bekezdés kógens rendelkezése, hogy egy eredményes közbeszerzési eljárás esetén a feleket szerződéskötési kötelezettség terheli. Az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő ezért – főszabályként – a közbeszerzési dokumentumokban rögzített feltételekkel, az ajánlatban foglaltak szerint és az ajánlati kötöttség időtartama alatt kell, hogy megkösse a közbeszerzési szerződést. E szigorú rendelkezés alól csak szűk körű kivétel engedett, vagyis csak a törvény szerinti meghatározott esetekben van jogszerű lehetőség arra, hogy az eredményes közbeszerzési eljárás ellenére a felek mentesüljenek a szerződéskötési kötelezettség alól. A jelen esetben a kérelmezett ajánlatot nyújtott be a közbeszerzési eljárásban, így esetében a Kbt. 81. § (11) bekezdés második mondata alapján beállt az ajánlati kötöttség, amely a jelen esetben – figyelemmel a Kbt. 131. § (5) bekezdésére – az összegezés megküldését követő 30. napig, vagyis 2024. október 28-áig folyamatosan fennállt.

13. A Kbt. 131. § (9) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a nyertes ajánlattevő ajánlati kötöttsége magában foglalja a szerződés megkötésére vonatkozó kötelezettséget is. A szerződéskötési kötelezettség mindkét fél várakozását védelemben részesíti arra vonatkozóan, hogy a közbeszerzési eljárásban történő részvétel olyan komoly szerződéskötési szándékot jelent, amely kellő indok nélkül nem vonható vissza. Az ajánlatkérői oldalon pedig egyúttal a közbeszerzési alapelvek érvényesülését is garantálja, hiszen a közbeszerzés célját kérdőjelezne

meg és az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód, a verseny tisztaságának elveit súlyosan sértené, amennyiben az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevő ismeretében választása szerint úgy dönthetne, hogy a szerződést inkább mégsem köti meg. A Kbt. 131. § (9) bekezdésében foglalt – különleges – feltételek konjunktívak, azaz egyidejűleg teljesülniük kell az alábbiaknak:

- az összegezés megküldése után beálló,
- az adott fél ellenőrzési körén kívül eső, általa előre nem látható olyan körülmény, amely miatt,
- a fél a szerződés megkötésére/teljesítésére nem lenne képes, vagy a szerződéstől való elállásnak/felmondásnak lenne helye.

Bármelyik feltétel hiánya esetén nem állnak fenn a Kbt. 131. § (9) bekezdés alkalmazásának feltételei, azaz ha csak egyetlen feltétel nem teljesül, nincs mód a szerződéskötési kötelezettség alóli mentesülésre. Az összegezés megküldése után beálló körülmény – mint feltétel – objektív, különösebb bizonyítást nem igényel. A törvényi feltételrendszerben az „ellenőrzési körén kívül eső, általa előre nem látható” kitétel alatti körülmény csak akkor áll fenn, ha az arra hivatkozó fél azt nem tudta befolyásolni, arra nem volt képes hatást gyakorolni. Előre nem láthatónak olyan körülményt lehet tekinteni, amelynek bekövetkezésére az adott fél nem számíthatott, azt objektíve vagy a kellő gondosság tanúsítása ellenére sem látta, láthatta előre. Végül az ilyen körülménynek ok-okozati összefüggésben kell lennie azzal, hogy miatta az adott fél már nem lenne képes megkötni, illetve teljesíteni a szerződést. A szerződéskötési kötelezettség alóli mentesülés feltételét képező körülményeket annak kell tudnia bizonyítani, aki arra hivatkozik. Az adott félnek a mentesülés törvényi feltételei mindegyikének fennállását tudnia kell igazolni.

14. A Döntőbizottság megvizsgálta a jogorvoslati eljárásban rendelkezésre bocsátott adatokat, iratokat, összevetve a Kbt. 131. § (9) bekezdésben foglalt – fentebb hivatkozott – konjunktív feltételekkel, és ennek alapján a következőket állapította meg.

15. A kérelmezett a szerződéskötés elmaradásának indokaként arra hivatkozott, hogy a kedvezőtlen euró-forint árfolyamhelyzetre tekintettel részéről gazdaságilag ésszerűtlenné vált a szerződés teljesítése. Előadta indoklásában, hogy azért nem kívánja megkötni a szerződést, mert egy esetleges szerződésmódosításra már nem hivatkozhatnának, ugyanis arra csak a szerződéskötést követően bekövetkezett helyzet szolgáltathat alapot, a szerződéskötés előtt már ismert, bekövetkezett árfolyamváltozást semmiképpen nem tudnák érvényesíteni.

16. A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy a kérelmezett a Kbt. 131. § (9) bekezdés konjunktív feltételei közül nem bizonyította azt, hogy az általa előre nem látható körülményként megjelölt, a szerződés teljesítését ellehetetlenítő esemény az összegezés megküldését követően állott be. A Döntőbizottság hangsúlyozza, hogy a Kbt. 131. § (9) bekezdés feltételeinek beálltát annak a félnek kell tudni igazolni, aki arra hivatkozik. Nem elegendő a pusztán tényállítás annak vizsgálatakor, hanem szükséges az is, hogy a hivatkozott feltétel valóságát az arra hivatkozó fél megfelelő dokumentumokkal alá tudja támasztani. Mivel a közbeszerzési dokumentumokban a kérelmező kifejezetten előírta, hogy az árat úgy kell megadni, hogy azok tartalmazzanak minden járulékos költséget, a közbeszerzési dokumentációban jelzett, jogszabályon alapuló költségek kivételével, függetlenül azok formájától és forrásától, ezért a kérelmezett felelőssége, az ő üzleti kockázatába tartozik, hogy olyan ajánlati árat adjon meg, amely tartalmazza mindazokat a lehetséges költségeket, amelyek az ajánlat tárgyának eredményfelelős megvalósításához, a rögzített feltételek betartásához szükségesek. A kérelmezővel egyetértve a Döntőbizottság maga is megállapította, hogy a fenti törvényi feltétel, annak bizonyíthatatlansága hiányában, nem teljesült. A feltétel teljesülésének hiányában – mivel a Kbt. 131. § (9) bekezdés feltételei csak az együttes (konjunktív)

fennállásuk esetén teszik jogszerűvé a szerződéskötéstől való visszalépést – a kérelmezett a szerződéskötéstől való visszalépésével megsértette a Kbt. 131. § (9) bekezdését.

17. A továbbiakban a Döntőbizottság a Kbt. 131. § (9) bekezdésben foglalt további feltétel: a az előre nem láthatóság feltételét vizsgálta meg. A Döntőbizottság rámutat, hogy az Európai Bíróság és a Döntőbizottság bírósági döntésekkel is megerősített joggyakorlata szerint az előre nem látható, ellenőrzési körön kívül eső körülmény egy „vis maior” jellegű esemény, azaz olyan körülmény, amelyet a szerződés megkötésétől elálló fél objektív okból nem látott/nem láthatott előre, az a szándékától függetlenül következik be. Az általa való előre nem láthatóság és az ellenőrzési körön kívüliség azt jelenti, hogy a fél a tőle elvárható magatartások tanúsítása esetén sem tudja elkerülni, megelőzni, kiküszöbölni az adott körülmény bekövetkezését, ugyanis, ha előre látná, akkor képes volna azt figyelembe venni az ajánlatadás során. A kérelmezett az euró-forint árfolyamhelyzetre hivatkozott a szerződéskötés megtagadása indokolásaként. A Döntőbizottság megerősítve a kérelmező álláspontját, megállapítja, hogy előre nem látható körülménynek az árfolyamkockázatot nem lehet tekinteni, hiszen ahhoz szükséges lenne, hogy annak bekövetkezésére nem számíthatott a kérelmezett, azt objektíve vagy a kellő gondosság tanúsítása ellenére előre sem látta, láthatta előre. Az esetleges árfolyamkockázat a rendes gazdálkodás körébe eső ténykörülmény, amelyre egy versengő piacon aktív gazdasági szereplőnek megfelelő fedezeti cselekményekkel kell rendelkeznie. A Döntőbizottság megállapítja, hogy a kérelmezett érdemi észrevételt, nyilatkozatot nem terjesztett elő a jogorvoslati eljárásban, nem indokolta az általa előre nem látható, ellenőrzési körön kívül eső körülményeket. A szerződéskötési kötelezettség alóli mentesülés feltételét képező körülményeket annak kell tudnia bizonyítani, aki arra hivatkozik és az adott félnek a mentesülés törvényi feltételei mindegyikének fennállását tudnia kell igazolni. A Döntőbizottság fentiek alapján megállapította, hogy a kérelmezettől elvárható lett volna a kellően gondos ajánlattétel előkészítése során, hogy olyan árajánlattal dolgozza ki saját ajánlatát, amely megalapozott tényeken alapul, figyelembe véve az esetleges árfolyamkockázatból származó járulékos költségeket is. A Döntőbizottság figyelembe vette azt is, hogy a kérelmező a közbeszerzési eljárás során négy alkalommal hosszabbította meg az ajánlattevők ajánlati kötöttségét, valamennyi esetben jelezhetette volna a kérelmezett azt, hogy ajánlatát nem kívánja fenntartani, például az általa a 2024. október 30-án küldött levélben foglalt körülmények miatt. Ez esetben még indokolni és bizonyítani sem kellett volna döntését, vagy az annak alapjául szolgáló körülményeket. A Döntőbizottság nem tartja életszerűnek és valósnak, hogy a kérelmezett körülményei kifejezetten a legutolsó ajánlati kötöttség fenntartására vonatkozó ajánlatkérői tájékoztatás, vagyis 2024. szeptember 11-ét követően változtak meg olyan drámai módon, amely elvezetett a szerződéstől való elállásához. A Döntőbizottság ismételten kiemeli, hogy a szerződéskötési kötelezettség alóli mentesülés feltételei konjunktívak, azaz valamennyiüknek egyidejűleg kell teljesülnie. A Döntőbizottság fentiek alapján az előre nem láthatóság feltételének teljesülését sem látta alátámasztottnak, ezért megállapította, hogy a kérelmezett magatartása e tekintetben is megsértette a Kbt. 131. § (9) bekezdését.

18. A Döntőbizottság azt a feltételt sem látta helytállónak, hogy a szerződés megkötésére/teljesítésére a kérelmezett képtelenné vált volna az általa, mint előre nem látható körülmény (ajánlatának alapját képező árajánlat „visszavonása”) miatt. A szerződés megkötésére/teljesítésére való képtelenség azt jelenti, hogy annak teljesítése az előre nem látható körülmény bekövetkezése miatt objektíve lehetetlenné válik. Az előre nem látható körülmény és a teljesítés lehetetlenülése között tehát ok-okozati összefüggésnek is fenn kell állnia. A szerződéskötésre/teljesítésre való képtelenség akkor állna fenn, ha a szerződés megkötése és az abból adódó szerződéses kötelezettség teljesítése a vállalkozás számára erőn felüli vállalást jelentene, veszélyeztetve a gazdaságos működését, akár a cég létének

fennmaradását. Az ilyen jellegű kötelezettségvállalást értelemszerűen a törvényhozó sem várja el, azonban az a körülmény, hogy a vállalkozás számára az előre nem látható körülmény esetlegesen gazdaságilag kedvezőtlen eredménnyel jár adott szerződés megkötése/teljesítése kapcsán, nem elégséges feltétele a Kbt. 131. § (9) bekezdés alkalmazásának. A gazdasági, észszerűségi megfontolások nem alkalmasak a szerződéskötés visszautasítása jogszerűségének alátámasztására, az ajánlatkérőnek a mentesülés törvényi feltételei mindegyikének fennállását tudnia kell igazolni.

19. Mindezek alapján a Döntőbizottság – a Kbt. 145. § (2) bekezdésben foglalt hatáskörében eljárva – a 165. § (2) bekezdés c) pontja alapján – megállapítja, hogy a kérelmezett megsértette a Kbt. 53. § (8) bekezdésére, a Kbt. 81. § (11) bekezdésére és a Kbt. 131. § (5) bekezdésére tekintettel a Kbt. 131. § (9) bekezdését.

20. A Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja szerint, amennyiben a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában jogsértést állapít meg bírságot szabhat ki a jogsértő szervezettel vagy személlyel, valamint a jogsértésért felelős személlyel vagy szervezettel jogviszonyban álló, a jogsértésért felelős személlyel és szervezettel szemben.

A Kbt. 165. § (4) bekezdése szerint a Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 10%-a.

A Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

- a) a jogsértés súlyát,
- b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,
- c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,
- d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,
- e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,
- f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat figyelembe veszi. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

21. A Döntőbizottság bírság kiszabását indokoltnak tartotta, mivel a közbeszerzési szerződés megkötésének jogsértő mellőzése súlyos közbeszerzési jogsértésnek minősül, hisz a közbeszerzési szabályozás célja, alapelvei, különösen a Kbt. 2. § (3) bekezdésében rögzített alapelvek érvényesülésének garanciája vész el a szerződéses szakaszban. A Döntőbizottság a bírság mértékének megállapítása során figyelembe vette a szerződés relatív alacsony értékét. A Döntőbizottság figyelembe vette a jogsértés megtörténte óta eltelt rövid időtartamot, azt azonban, hogy a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre nem volt hatása, nem vette figyelembe, mert a jogsértés azt követően valósult meg, továbbá rögzíti, hogy a kérelmezett részéről nyilvánvaló szándékosságot észlelt, ugyanis tudomása volt ajánlati kötöttsége időtartamáról és arról is, hogy ezen időtartamon belül szerződéskötési kötelezettség terheli. A Döntőbizottság az eset összes körülményét számításba véve, a fenti szempontok kifejezett mérlegelését követően, a rendelkező részben meghatározott mértékű bírságot szabta ki a kérelmezettel szemben.

22. A Kbt. 151. § (9) bekezdés szerint, ha a jogorvoslati ügyet lezáró érdemi határozatban a Közbeszerzési Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés c)-f) pontja szerinti döntést hoz, a

befizetett igazgatási szolgáltatási díj háromszázezer forintot meghaladó része a kérelmezőnek a Közbeszerzési Döntőbizottság érdemi határozatának megküldését követő 8 napon belül visszajár. Az igazgatási szolgáltatási díj összegéből háromszázezer forint ilyenkor is a Közbeszerzési Hatóság saját bevétele, amelynek viseléséről a Közbeszerzési Döntőbizottság az Ákr. szerint az eljárási költségekre vonatkozó általános szabályok szerint rendelkezik. Az alaptalan kérelem esetében a díj nem kerül visszatérítésre, a kérelmező viseli az igazgatási szolgáltatási díj teljes összegét.

Az Ákr. 126. § (2) bekezdés b) pontja szerint a jogvitás eljárásban a hatóság az eljárási költségek viselésére kötelezi a kérelemnek helyt adó döntés esetén az ellenérdekű ügyfelet.

23. A Döntőbizottság fentiek alapján – mivel a kérelemnek helyt adott – úgy rendelkezett, hogy a megfizetett 300.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díj teljes összege a kérelmezőnek visszajár. A Kbt. 151. § (9) bekezdésére tekintettel az igazgatási szolgáltatási díjból 300.000.-Ft a Közbeszerzési Hatóság bevétele, amelynek megfizetésére – a felmerült ügyvédi költségek mellett - a Döntőbizottság a kérelmezettet az Ákr. 126. § (2) bekezdés b) pontja alapján kötelezte.

24. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselőt a Kp. 27. § (1) bekezdése b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (Dáptv.) 19. § (1) bekezdés és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2024. december 3.

Dr. Fáry Zoltán sk
a tanács elnöke

Simon Szabolcs sk
közbeszerzési biztos

Dr. Petró Szilvia sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Kérelmező képviselője, kizárólag elektronikus úton
2. Kérelmezett képviselője, kizárólag elektronikus úton
3. Közbeszerzési Hatóság Titkársága, kizárólag elektronikus úton
4. Nemzeti Fejlesztési Központ, kizárólag elektronikus úton